

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

§. 1. Quando conferenda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

dinandorum, & præficiendorum beneficiis, videri possunt, quæ alibi de his diximus, *lib. 1. tit. 14. §. 3. & 5.* Quibus illud hic addo, semper attendi eum Ordinem oportere, quem ipsa dignitas vel beneficium ex sui natura vel consuetudine aut statuto requirit, non autem, quem forte requireret aliud beneficium eidem unitum: nam hoc non alterat, sed sequitur naturam ejus, cui unitum est, prout in simili declaravit sacra Congregatio Cardd. Interpp. Conc. cujus declarationem refert Piafec. p. 2. cap. 5. art. 5. n. 17.

7. Scientia verò talis requiritur, quæ ad minus beneficio annexum ritè & debitè obeundum est necessaria, arbitrio Episcopi & examinatorum: ideoque major vel minor, pro diversitate munerum. Piafec. d. art. 3. n. 11. & seqq. Repetenda hic quoque sunt, quæ de qualitate scripsimus ordinandorum, *d. lib. 1. tit. 14. §. 2.* Quod autem DD. communiter asserunt, collationem factam illiterato esse nullam, limitandum puto ad omnimodam illiteraturam cum quis Grammaticus non est, vel nescit legeret alioqui quando vel mediocri est doctrina ac litteratura, existimo tenere collationem, sed beneficiatum beneficio privandum, tene-rique ad renuntiandum, *c. Dudum sup. De electione, c. ult. sup. De atate & qualis. & c. 1. Nisi sup. De renuntiatione.*

8. Videndum etiam est, ut, si beneficia debeantur certis personis, seu certo generi personarum, ex fundatione (cujus forma servanda est in provisione beneficiorum, Garz. 7. p. c. 15. n. 4 & 5.) institutione, statuto, consuetudine vel privilegio, iis conferantur, modò scilicet sint habiles, *arg. l. Vi gradatim versis et flego D. De muneribus & honoribus, Garz. d. loco n. 2. & 3. juncto rum. 12.* nam aliàs præsentatio vel provisio facta non habenti qualitates, ex fundatione requisitas, est invalida, nempe si quis, eas qualitates habens, contradicat & sibi provisionem fieri petat. Videatur plenius Garz. d. loco.

9. Præterea observandum est, Concilium Tridentinum Sess. 24. c. 12. statuere, ut provisio de beneficiis quibuscunque, curam animarum habentibus teneantur à die adeptæ possessionis ad minus intra duos menses coram Episcopo, vel eo impedito, coram generali ejus Vicario seu

Officiali publicam Fidei facere professionem: provisum autem de Canonicatibus & dignitatibus in Ecclesiis Cathedralibus non solum coram Episcopo seu eius Officiali, sed etiam in Capitulo idem præstare teneantur, sub pœnis ibidem statutis. Vide Piafec. d. cap. 5. art. 3. num. 89. & Zypæum, *Tit. de præbendis n. 3.* Denique subjiciendum hoc loco foret de modo quo conferri debeant beneficia, sed quia de eo pro parte agitur infra in Tit. *Vi Ecclesiastica beneficia sine diminitione conferantur.* idèd hic dicenda; ut simul, & semel ea de re tractetur, ad eum Tit. rejicimus.

TITULUS VIII.

De concessione præbendæ & Ecclesiæ non vacantis.

§. I.

Beneficia quando conferenda.

1. 2. Beneficia non conferenda aut promittenda, nisi vacent.
3. Licet in genere quis promittat.
4. 5. Expectativa sublatæ, etiam olim in Belgio.

Solent præbendæ ac dignitates, aliaque beneficia Ecclesiastica conferri aut promitti, antequam vacent; & quandoque, dum vacant, non conferri: sequitur proinde, ut videamus tam de promissionibus & concessionibus non vacantium, quam de negligentia circa concessiones vacantium, & tradamus breviter, quando conferri debeant, vel non.

1. Conferri autem debent, quando vacant, & non antè, quia non vacantis beneficii collatio, tanquam continens eorum captandæ mortis alterius, (quod est contra bonos mores, *l. ult. c. de pactis*) est ipso jure reprobata & nulla, *c. 1. & 2. & per tot. hoc tit. can. Non solum vii. qu. 1.* Ad eò quidem, ut si quis impetret scienter, aut se patiatur in beneficium viventis institui, ab Ecclesiastica communione sit arcendus & de-

& deponendus, id est, sacris ordinibus, quibus institutus est, spoliandus, d. c. 1. h. s. sitque inhabilis, etiam eo mortuo, ad illud consequendum absque dispensatione summi Pontificis, Panor. mit. *ibid.*

2. Si verò non patitur quidem se institui, sed tantum promissionem beneficii non vacantis acceptet, jus nullum ad beneficium requirit, quia vetat etiam Canon beneficia non vacantia promitti, d. c. 2. *Ex tenore* 13. h. s. Conc. Trid. *Sess. 24. cap. 10. De reformat.*

3. Nec refert, an specialiter, an specialiter fiat beneficii non vacantis promissio, d. c. 2. Ideoque non obstante tali promissione, potest beneficium, simul atque vacat, alteri, quam cui promissum est, conferri; non obstante etiam appellatione, cui promissum est, c. *Resatum* 3. h. s. Et licet jure Decretalium Greg. IX. Prælati, qui promississet fortè in genere se alicui de beneficio prospecturum, videatur ad hoc obligatus, c. *Accedens* 14. h. s. eò quòd promissio hujusmodi non ita adjunctum habeat votum captandæ mortis, cum multis aliis modis adimpleri possit, quam per mortem alterius, veluti si beneficium adhuc obtinens coadjutorem petat, c. *De rectoribus* 3. *sup. De Cler. agrosantis*; si præbendam opulentam inter duos Episcopos dividat, c. *Vacante* 26. *sup. De præbendis*: tamen jure Decretalium Bonif. VIII. talis promissio est verita, c. *Detestanda eor.* in 6.

Non obstat d. cap. *Relatum*: quia ibi Episcopus jam recepto in Canonicum promiserat præbendam, ad quam conferendam etiam sine promissione tenebatur, cum Canonicatus non debeat nec possit esse diu sine præbenda.

4. Sed nec expectativæ dari amplius possunt ad primum beneficium vacans: quia illas novissime dari vetuit Concilium Tridentinum *Sess. 24. cap. 19. De reformat.* ut etiam frustra Ordinarii accedat consensus, uti ex declaratione Cardd. tradit Gonzales *ad Reg. VIII. Cancell. §. 1. proæmialinum* 63. ubi subjungit eandem Congregationem declarasse, ex eodem decreto expectativarum prohibitarum seu abrogatarum non posse erigi Canonicatum supernumerarium ad futuram præbendam: atque in super illud decretum tolli omnes mentales reservationes; quales erant, quando Papa referebat beneficium vel in specie, vel in genere, per

Bullam vel per Breve, ad providendum personæ, quam non exprimebat, sed in mente retinebat. 5. Sed & hic in Belgio nostro jam olim prohibitas fuisse expectativas per Maximilianum Imperatorem *litteris Edicti datus Mechlinia 12. Septembris, 1485.* & regressus ad beneficia resignata, reservationes pensionum, translationes, insens & invit. s. qui gravata beneficia possiderent, refert Zypæus *De lure Pontif. novo lib. 3. h. s. in fin. e.*

§. II.

Quibus modis beneficia vacent.

1. Vacare contingit beneficia variis modis.
2. Qui ad tria vel quatuor genera revocari possunt.

Variis autem modis vacare contingit beneficia; Primò, per mortem naturalem beneficiati. Secundò, per renuntiationem simplicem, vel ex causa permutationis, ita tamen, ut, si beneficium sit juris patronatus, consensus interveniat patroni; quem sufficit supervenire postea. Riccius *latè Decis. 219* Tertio per privationem & depositionem. IV. Per electionis cassationem. V. Per translationem. VI. Per ademptionem secundi incompatibilis pacificam. VII. Si quis habens parochialem Ecclesiam non fuerit promotor intra annum. VIII. Si beneficiatus contrahat matrimonium vel sponsalia per verba de presenti, modo antea explicato. IX. Si quis per vim obtineat seu occupet secundum, X. Per ingressum Religionis, Professionem securam XI. Si electus intra mensem, à tempore presentatæ electionis, vel à tempore præstituto, non consenserit, vacat Prælatura, & si intra tres menses, post consensum electioni datum non petierit confirmationem, ipso jure amittit jus sibi quaesitum per electionem. XII. Vacant beneficia Episcopi electi & confirmati, post menses tres; dados ad petendam consecrationem, XIII. Quando beneficium habetur pro derelicto. XIV. Quando quis alienat res beneficii sui. XV. Per crimem hæresis, s. moniæ, læsæ Majestatis, sententiâ declaratoriâ præcedente: & pluribus aliis modis, quos vide apud Staphilæum *De literis gratia Tit. De variis modis vacationis.* Rebuffum